

TEZA:

Obwiniona radca prawny, w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego, widziała potwierdzenia wpłat dłużnika (otrzymała je bezpośrednio od komornika sądowego prowadzącego egzekucję). Niestety mimo wiedzy, że wpłata przez dłużnika została dokonana nie zaprzestała egzekucji, a dalej ją prowadziła i usiłowała nadal wykazywać zasadność złożonego wniosku egzekucyjnego.

WO-106/23**ORZECZENIE
z dnia 11 października 2023 r.****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie**

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Karolina Szał /sprawozdawca/
Sędziowie: SWSD Piotr Karwat
SWSD Sławomir Bereza

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Dariusza Drozdowskiego

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2023 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego A.S. wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych (...),

obwinionego o czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, oraz w zw. z art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu nadanym Uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania Obwinionej z dnia 22 maja 2023 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt: D 30/22

orzeka:

1. utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt: D 30/22;
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zasądza od radcy prawnego A.S. koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.800,00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) złotych płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP orzeczeniem z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt: D 30/22 uznał obwinioną radcę prawnego A. S. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i wymierzył jej karę pieniężną, nadto obciążył obwinioną kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 3.669,40 zł.

Obwiniona w terminie odwołała się od w/w rozstrzygnięcia, zarzucając naruszenie:

- **art. 4 k.p.k.** poprzez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść obwinionej i oparcie stanu faktycznego wyłącznie na okolicznościach i dowodach obciążających obwinioną przy jednoczesnym pominięciu dowodu w postaci oświadczenia Raport (...) z dnia 25 sierpnia 2022 r.

- **art. 7 k.p.k.** poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań świadka A. G. i nieuwzględnienie, że pokrywają się z wyjaśnieniami obwinionej i potwierdzają stanowisko wierzyciela wskazane w treści oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2022 r.; poczynienie ustaleń faktycznych niezgodnie z zebrany materiałem dowodowym tj. uznanie, że obwiniona miała możliwość zweryfikowania wpłat pokrzywdzonego tj. jakim tytułem zostały dokonane, podczas gdy nie miała takiej możliwości; błędne wyprowadzenie z zebranego materiału dowodowego wniosku, że obwiniona otrzymała dokumenty z tytułami wpłat, podczas gdy obwiniona miała możliwość zapoznania się z dokonanymi wpłatami jedynie w systemie wierzyciela, w którym przy wpłatach brak było informacji na poczet jakiego zadłużenia zostały dokonane;

- **art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.** poprzez przyjęcie okoliczności przemawiających wyłącznie na niekorzyść obwinionej przy jednoczesnym umniejszeniu wagi dowodów przemawiających na korzyść obwinionej, bądź ich zupełnym pominięciu tj. zeznań świadka A. G., które pokrywają się z wyjaśnieniami obwinionej i potwierdzają stanowisko wierzyciela wskazane w treści oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2022 r.; zupełnie pominięcie oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2022 r. wskazujące na brak zgody na przeksięgowanie wpłat dłużnika;

- **art. 68 ust. 4 ustawy o radcach prawnych** poprzez bezzasadne przyznanie statusu osoby pokrzywdzonej Panu W. K., pomimo, że żadne jego dobro nie zostało naruszone bezpośrednio opisanym w zarzucie zachowaniem obwinionej, a bezpośrednio pokrzywdzonym czynem radcy prawnego, polegającym na naruszeniu obowiązków zawodowych przy świadczeniu pomocy może być jedynie jego klient;

- **art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych** poprzez uznanie za przewinienie dyscyplinarne postępowania, które stanowiło realizację woli wierzyciela odnośnie prowadzenia postępowania egzekucyjnego i braku zgody wierzyciela odnośnie wpłat pokrzywdzonego zgodnie z tytułami wpłat, podczas gdy obwiniona wykonywała czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami oraz wykonywała czynności zawodowe sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania;

- **art. 74¹ ustawy o radcach prawnych** przez niezastosowanie art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k. i przyjęcie, że dłużnik wierzyciela może być pokrzywdzonym działaniem radcy prawnego świadczącego klientowi pomoc prawną zgodnie z art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i pkt 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

W myśl art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia. Jest to tzw. względna przyczyna odwoławcza.

Podkreślić również należy, iż zgodnie z art. 433 §1 k.p.k., w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. z dnia 1 lutego 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 233) Sąd Odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie obwinionej nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podtrzymuje ustalenia faktyczne poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP działający jako Sąd I instancji.

Zarzuty Obwinionej dot. m.in. nieuwzględnienia okoliczności przemawiających na korzyść obwinionej i oparcie stanu faktycznego wyłącznie na okolicznościach i dowodach obciążających obwinioną (pominięcie dowodu w postaci oświadczenia Raport (...) z dnia 25 sierpnia 2022 r. oraz zeznań świadka) należy uznać za nieuzasadnione.

Powyższy zarzut jest bezpodstawny, bowiem oświadczenie Raport (...) z dnia 25 sierpnia 2022 r. jest dowodem w sprawie, bowiem Sąd uznał za ujawnione dowody m.in. w postaci właśnie Raportu (...) z dnia 25 sierpnia 2022 r.

WSD podkreśla, iż w/w dowód nie potwierdzał zeznań obwinionej, co więcej wprost wskazywał, iż pozyskanie *indywidualnych potwierdzeń wpłat jest utrudnione z uwagi na system powiązań strukturalnych i znaczną ilość wpłat na liczne rachunki* – nie jest to jednakże niemożliwe. Obwiniona winna więc zapoznać się z potwierdzeniami wpłat i dopiero wtedy kierować odpowiednie wnioski egzekucyjne.

Co więcej, świadek A.G. również zeznał, że na wyciągu jest *data wpłaty księgowania, nr wyciągu, kwota tytuł wpłaty i od kogo jest wpłata... Radca Prawny ma dostęp do tych danych...* - bezspornie więc Obwiniona miała dostęp do informacji o wpłatach pokrzywdzonego, tylko musiałaby poświęcić na to odpowiednio większą ilość czasu, co winna uczynić.

Obwiniona podniosła również zarzut błędnego uznania przez Sąd I instancji, że obwiniona miała możliwość zweryfikowania wpłat pokrzywdzonego jakim tytułem zostały dokonane, podczas gdy nie miała takiej możliwości.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podkreśla, iż Obwiniona widziała potwierdzenia wpłat pokrzywdzonego (otrzymała je bezpośrednio od komornika sądowego prowadzącego egzekucję), niestety mimo wiedzy, że wpłata przez dłużnika została dokonana nie zaprzestała egzekucji, a dalej ją prowadziła. Podkreślić należy, iż zarzut sprowadza się właśnie do faktu, iż obwiniona już w toku postępowania egzekucyjnego mając wiedzę o dokonanych wpłatach (czego Obwiniona nie kwestionowała) usiłowała nadal wykazywać zasadność złożonego wniosku egzekucyjnego. Podkreślić zaś należy, iż Obwiniona jako radca prawny znała podstawowe reguły prawa cywilnego tj. w szczególności art. 451 § 1 – 3 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym dłużnik, który ma względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Dopiero jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, to wierzyciel ma prawo zdecydować na jaki dług zaliczyć wpłatę dłużnika.

Obwiniona zaś mając wiedzę o tym, że prowadząc postępowanie postępuje wbrew prawu kontynuowała postępowanie egzekucyjne.

Co więcej wbrew twierdzeniom Obwinionej Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż obwiniona otrzymała dokumenty z tytułami wpłat, bowiem otrzymała ona je bezpośrednio do komornika na które odpowiedziała 26 sierpnia 2019 r. podtrzymując wniosek egzekucyjny.

Radca Prawny podniosła również zarzut naruszenia art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez przyjęcie okoliczności przemawiających wyłącznie na niekorzyść obwinionej przy jednoczesnym umniejszeniu wagi dowodów przemawiających na korzyść obwinionej, bądź ich zupełnym pominięciu tj. zeznań świadka A.G. , które pokrywają się z wyjaśnieniami obwinionej i potwierdzają stanowisko wierzyciela wskazane w treści oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2022 r. oraz oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2022 r. wskazującego na brak zgody na przebieganie wpłat dłużnika.

Powyższy zarzut również jest niezasadny, bowiem zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego i Obwiniona winna z należytą starannością podchodzić do każdego zlecenia, w szczególności w sytuacji, gdy Obwiniona otrzymała od komornika potwierdzenia wpłat pokrzywdzonego na poczet długu (czyli miała wiedzę, że dług został spłacony). Pomimo powyższego Obwiniona nie cofnęła wniosku egzekucyjnego. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie ma przy tym większego znaczenia, iż wierzyciel nie wyraził zgody na przebieganie wpłat dłużnika, bowiem radca prawny mając wiedzę prawną i dowody świadczące o spłacie długu winien działać zgodnie z prawem.

Obwiniona podniosła również zarzut naruszenia art. 68 ust. 4 ustawy o radcach prawnych oraz 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez kwestionowanie statusu osoby pokrzywdzonej oraz art. art. 74¹ ustawy o radcach prawnych przez niezastosowanie art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k. i przyjęcie, że dłużnik wierzyciela może być pokrzywdzonym działaniem radcy prawnego świadczącego klientowi pomoc prawną zgodnie z art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Z w/w zarzutem nie sposób się zgodzić, bowiem wbrew twierdzeniu obwinionej *Pokrzywdzonym jest osoba, której działanie radcy prawnego w sposób bezpośredni zostało naruszone lub zagrożone.* (tak Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2016 r. sygn. akt: SDI 17/16).

W niniejszym przypadku działanie Obwinionej doprowadziło do bezpodstawnego wszczęcia postępowania egzekucyjnego i narażenia pokrzywdzonego na straty, w szczególności finansowe (egzekwowanie kwot już uiszczonych). W. K. bezspornie ma więc status pokrzywdzonego w niniejszej sprawie, gdyż został pokrzywdzony działaniem Obwinionej.

Kolejny z zarzutów dot. naruszenia art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie za przewinienie dyscyplinarne postępowania, które stanowiło realizację woli wierzyciela odnośnie prowadzenia postępowania egzekucyjnego i braku zgody wierzyciela odnośnie wpłat pokrzywdzonego zgodnie z tytułami wpłat, podczas gdy obwiniona wykonywała czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami oraz wykonywała czynności zawodowe sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania.

Powyzszy zarzut również jest niezasadny, bowiem jak wskazano powyżej działania Obwinionej nie były rzetelne, a w szczególności nie wykonywała ona czynności zawodowych zgodnie z prawem, gdyż mając potwierdzenia wpłat od pokrzywdzonego winna wniosek egzekucyjny cofnąć.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 70(6) ust. 1 - 3 ustawy o radcach prawnych. Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w sentencji.